

Beleidsplan Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Peuteropvang de Vlinder

2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie op VVE	4
3. Voorwaarden VVE	4
a. Kwaliteit van de beroepskrachten	5
b. Inrichting van de groepsruimte	5
4. Startblokken	5
5. Observeren en volgen	6
6. Ouderbeleid	7
a. Ouderbetrokkenheid	7
7. Doorgaande leer- en ontwikkelijn van voor- naar vroegschool	7
a. Zorg Advies Team (ZAT)	8
b. Externe deskundigheid	8
8. Evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg	8

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) van Peuteropvang de Vlinder. In dit plan kunt u lezen hoe wij invulling geven aan Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doel van de VVE is het voorkomen van (taal-)achterstanden bij alle kinderen van 2,5 tot 6 jaar, die in een achterstandssituatie verkeren of dreigen terecht te komen. Door middel van inzet van het programma voor Voor- en Vroegschoolse Educatie bieden we kinderen een betere startpositie op de basisschool.

2. Visie op VVE

Ieder kind is uniek. De Kindertuin vindt het belangrijk dat ieder kind zichzelf kan ontplooiën en ontwikkelen op eigen niveau. Kinderen ontwikkelen zich als individu maar ook binnen een groep. Een kind krijgt altijd de ruimte en middelen om te kunnen ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers zien er op toe dat ieder kind welkom is in de groep.

De Kindertuin streeft ernaar om de best mogelijke zorg te bieden aan de kinderen die ons zijn toevertrouwd. Dit betekent in de praktijk dat de kinderen aandacht, liefde en ondersteuning krijgen in hun algemene ontwikkeling. Jonge kinderen ontwikkelen zich razendsnel. Een stimulerende omgeving en stimulerende ouders spelen daarin een belangrijke rol. Maar voor een aantal peuters is zo'n stimulerende omgeving minder vanzelfsprekend. Zij hebben een vergroot risico op ontwikkelingsachterstanden. Voor deze kinderen is voor- en vroegschoolse educatie (VVE) een belangrijk steuntje in de rug. De ontwikkeling wordt hiermee al vroeg gestimuleerd en het risico op achterstanden verkleind.

VVE Startblokken is een VVE-programma voor ontwikkelingsgerichte opvang. Aansluiten bij de ontwikkeling van jonge kinderen is een belangrijk uitgangspunt van VVE Startblokken. Activiteiten worden aan de hand van het thema en de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen ingevuld. Binnen onze locaties het Zonneroosje en de Pinksterbloem geven wij onze thema's middels deze methodiek vorm.

Wij zorgen voor verantwoorde en professionele kinderopvang, waarin ieder kind zich veilig voelt en zich optimaal kan ontwikkelen en waarin het kind gestimuleerd wordt om tot ontwikkeling te komen zowel individueel als in groepsverband en waarin de sociale contacten worden bevorderd. Wij vinden het van belang dat ieder kind en zijn of haar unieke talenten, de ruimte krijgen om te ontwikkelen.

3. Voorwaarden VVE

Per 1 augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) ingegaan. Deze wet definieert voor- en vroegschoolse educatie als volgt:

VVE-programma's zijn educatieve programma's gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden beginnend in kinderdagverblijven of peuterspeelzalen en doorlopend tot en met groep twee van de basisschool.

Voorschoolse educatie is in ieder geval bestemd voor doelgroepkinderen tussen tweeënhalve en vier jaar oud en wordt verzorgd op een peuteropvang (kindercentrum) of kinderdagverblijf.

Vroegschoolse educatie is bestemd voor doelgroepkinderen in groep 1 en 2 van de basisschool.

Doelgroepkinderen zijn kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor de ontwikkelingseisen van de basisschool, waardoor ze grote kans lopen om achter te raken.

De dreigende achterstand kan verschillende oorzaken hebben. De ouders spreken misschien zelf geen goed Nederlands, of het ontbreekt hen aan de mogelijkheid of het inzicht in de manier waarop zij de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind het best kunnen stimuleren.

De gemeente Rijssen hanteert per 1 januari 2020 de volgende kwaliteitseisen voor het product VVE (Nota aanpassingen Peuteropvang en VVE):

- Peuters met een VVE-indicatie kunnen 16 uur VVE in de week ontvangen, de reguliere peuter 8 uur.
- Kinderopvangorganisaties leveren maximaal vijf uur peuteropvang/VVE per peuter op één dag
- Kinderopvangorganisaties doen mee aan de werkgroep Onderwijsachterstanden van de gemeente
- Tussen de 2,5 en 4 jaar wordt 960 uur VVE aangeboden aan doelgroepeuters
- Het consultatiebureau verwijst kinderen op basis van de volgende criteria:
 - o Gewichtenkinderen: het opleidingsniveau van beide ouders is maximaal LBO/VBO, praktijkonderwijs of VMBO basis of kaderberoepsgerichte leerweg.
 - o Thuistaal is niet Nederlands of dialect
 - o De taalontwikkeling is nog niet voldoende volgens de van Wiechen methode
 - o Verwijzing op indicatie kinderopvang
 - o Verwijzing op basis van (zorgen over) de sociaal emotionele ontwikkeling
- De gemeente streeft naar gemengde groepen (doelgroep en niet-doelgroep) in de kinderopvang. De eis 50%/50% wordt losgelaten.

- Jaarlijks worden bijeenkomsten doorgaande leerlijn georganiseerd aan de hand van het uitvoeringsplan
- Pedagogisch medewerkers volgen de doelgroep peuters in hun ontwikkeling op de vijf domeinen (taal, rekenen, motoriek, spel en sociaal emotioneel)

a. Kwaliteit van de beroepskrachten

In een VVE-groep zijn één of twee gekwalificeerde leidsters aanwezig. De leidsters zijn gecertificeerd in het werken met programma Startblokken.

De pedagogisch medewerkers op de VVE-groep worden hiernaast ook jaarlijks aanvullend VVE geschoold en gecertificeerd. Dit staat in ons opleidingsplan beschreven.

b. Inrichting van de groepsruimte

Jonge kinderen willen de wereld om zich heen ontdekken. Vanuit het VVE-programma bieden wij de kinderen een veilige, gestructureerde, stimulerende en betekenisvolle omgeving aan. Op deze wijze bieden we de kinderen meer kansen om nieuwe dingen te leren en vaardigheden op te doen.

Vanuit het VVE-programma worden speelhoeken ingericht waarin specifieke herkenbare activiteiten plaatsvinden, zoals een leeshoek, huishoek, bouwhoek. Daarnaast worden er thema-gerichte hoeken ingericht waarin kinderen kunnen spelen, ontdekken, experimenteren en ontwikkelen, alleen of samen met leeftijdsgenootjes. D.m.v. uitdagende, levensechte materialen gericht op het thema of op de inrichting van de hoek wordt uitdagend spel gestimuleerd. Er wordt per thema zoveel mogelijk rekening gehouden met nieuwe materialen, nieuw speelgoed, om de hoeken bij elk nieuwe thema zo uitdagend mogelijk te houden. Deze materialen worden meegenomen door leidsters op de groep of aangeschaft door de organisatie.

Er wordt vooraf aan een thema duidelijk gekeken door de pedagogisch medewerkers hoe een lokaal na themagericht wordt ingericht en wat daarvoor nodig is.

De interactie met andere kinderen is zeer leerzaam en wordt gestimuleerd. De pedagogisch medewerkster stimuleert het spel van het individuele kind of de groep door zelf ook deel te nemen aan de activiteit. Het kind wordt door de volwassene uitgedaagd initiatieven te nemen, waardoor het kind zich verder ontwikkelt.

De inrichting van de verschillende hoeken sluit aan bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, de interesses, de ervaring en de eigenheid van de kinderen.

De omgeving is taal-uitlokkend: speelhoeken en materialen worden gelabeld met plaatjes en teksten. Er wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten en daarnaast nemen boeken een belangrijke plaats in binnen ons aanbod.

4. Startblokken

Startblokken is opgebouwd uit bouwstenen, bouwstenen voor de ontwikkeling van alle jonge kinderen. De vier bouwstenen zijn:

- Betrokkenheid (hoe betrokken zijn de kinderen bij de activiteit?)
- Betekenis (wat zegt het de kinderen, sluit het aan bij hun leefwereld?)
- Bedoelingen (wat wil de pedagogisch medewerker bereiken met deze activiteit?)
- Bemiddelende rol van de pedagogisch medewerker (waar laat ze het kind zelf ontdekken, waar geeft ze meer sturing?)

Deze vier bouwstenen moeten met elkaar in balans zijn.

Bij Startblokken wordt er gewerkt met thema's. De thema's sluiten aan bij de belevingswereld van de kinderen, zodat de kinderen geboeid en geconcentreerd bezig zijn met het onderwerp. De pedagogisch medewerker biedt verschillend materiaal aan en stelt vragen over het thema aan de kinderen. Kinderen werken met verschillende activiteiten en materialen aan hetzelfde thema zodat alle kinderen vanuit een eigen interesse aansluiting kunnen vinden.

Tijdens de activiteit blijft de pedagogisch medewerker goed kijken naar de kinderen en naar wat zij nodig hebben. Misschien was de uitleg van de activiteit niet voldoende of moeten er andere

materialen toegevoegd worden of moet een pedagogisch medewerker meespelen zodat de kinderen beter tot spel komen (bemiddelende rol). In de praktijk betekent het dat de pedagogisch medewerkers tijdens de activiteit in staat zijn om bij te sturen om de activiteit betekenisvol te laten zijn. Betekenisvolle thema's zijn thema's die dichtbij het kind staan en herkenbaar zijn voor kinderen.

De activiteiten sluiten aan bij het ontwikkelingsniveau en de initiatieven van de kinderen. Vooraf aan de activiteiten worden doelen gesteld (bedoelingen) zodat een kind zich verder kan ontwikkelen. Deze doelen zijn aangesloten op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers denken per ontwikkelingsgebied na over betekenisvolle thema's, werkwijzen, activiteiten en materialen.

Op het gebied van taal bieden we VVE thuis aan, we benoemen de handelingen die we doen, stimuleren de spraak in het samenspel met andere kinderen.

Op het gebied van rekenen bieden we activiteiten aan waarin we werken met vormen en getallen. Tellen en synchroon tellen. Daarnaast werken we met verhoudingen.

Op het gebied van fijne motoriek bieden we knutselactiviteiten aan. Denk aan knippen, prikken, scheuren, verven, kralen rijgen etc. Op het gebied van de grove motoriek bieden we één keer in de twee weken peutergym aan. Ook spelen we buiten met de kinderen.

Op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleren we het samen spel met andere kinderen en de interactie tijdens kring momenten. Hierin komen de volgende sociaal emotionele regels aan bod: op je beurt wachten, grenzen aangeven, voor jezelf op komen, elkaar helpen, zelfstandigheid.

Voor een aantal weken werken de kinderen aan het voor hen gestelde doel. Dit doel is verwerkt in het kind volgsysteem. Per ontwikkelingsgebied bekijken de pedagogisch medewerkers of het kind het doel gehaald heeft of dat het kind zich nog verder kan ontwikkelen hierin. De pedagogisch medewerkers stellen vast of activiteiten rondom het leerdoel betekenisvol was voor de kinderen. Hoe meer betekenis, hoe hoger de betrokkenheid van de kinderen, hoe eerder het doel wordt behaald.

Een thema duurt ongeveer 5-6 weken. Tussen 2 thema's in is er sprake van een thema-loze week. Hierdoor kunnen kinderen loskomen van het oude thema en de pedagogisch medewerkers zijn achter de schermen al bezig met de voorbereidingen voor het volgende thema. Bij Startblokken zijn de thema's niet vooraf uitgewerkt. Deze worden tijdens een peuteropvang-overleg vastgesteld voor een jaar. Er kan hierdoor goed gekeken worden naar het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor gevarieerde activiteiten en voor een goede afwisseling.

Voorafgaand aan elk thema krijgen ouders een themabrief, waarin informatie over het thema is uitgewerkt (startwoorden, liedjes, uitstapjes etc.).

5. Observeren en volgen

Een peuter is nog volop in ontwikkeling. Ons aanbod van Startblokken is gericht op die ontwikkeling. Om de ontwikkeling van peuters goed te kunnen volgen en te vergelijken met de ontwikkeling van andere kinderen van dezelfde leeftijd, maken wij gebruik van het digitale kind volgsysteem van PRAVOO.

Het digitale kind volgsysteem van PRAVOO biedt medewerkers de gelegenheid om kinderen in hun ontwikkeling te volgen van 0 t/m 4 jaar. In het digitale kind volgsysteem wordt gekeken hoe de ontwikkeling verloopt ten aanzien van verschillende competenties (afscheid nemen, contact met leidsters/ andere kinderen, motorische ontwikkeling etc.). Daarnaast bevat het digitale kind volgsysteem ook een speciaal VVE-onderdeel, wat gekoppeld is aan de SLO-doelen. Hierin wordt met name gekeken naar de taal- en rekenvaardigheden van het kind. Het kind volgsysteem bevat tevens ook handreikingen en handleidingen om met eventuele achterstanden om te gaan.

Bij het werken met het digitale kind volgsysteem geeft de leidster op basis van haar professionele observatie aan hoe het kind zich ontwikkelt. Door ook te kijken naar karaktereigenschappen, de

betrokkenheid tijdens activiteiten en de eventuele aanwezigheid van risicofactoren ontstaat een compleet beeld van de ontwikkeling.

Twee keer per jaar toetst de pedagogisch medewerker het kind naar aanleiding van de verschillende competenties in het volg systeem. Samen met het kind kijk je waar het kind op de ontwikkelingsgebieden voldoende in scoort en waarin het nog kan groeien. De gebieden waarin het kind nog kan groeien kun je meenemen in de doelen die je opstelt voor het kind.

6. Ouderbeleid

Ouders vertrouwen hun kind toe aan onze peuteropvang. Wij vinden het belangrijk dat ouders correct en volledig geïnformeerd worden. In de themabrief, die voorafgaand aan elk nieuw thema aan ouders wordt verstuurd, krijgen ouders informatie over het thema. Aan de hand van voorbeelden en tips worden ouders gestimuleerd om thuis ook aan de slag te gaan. Daarnaast kunnen ouders ook aanvullende informatie vinden op www.dekindertuin.nl. Eén keer per jaar organiseren we een ouderavond. Daarnaast worden ouders ook jaarlijks uitgenodigd om een keer mee te kijken op de groep.

De ouders worden via het ouderportaal van de Kindertuin op de hoogte gehouden van de activiteiten die tijdens het thema plaatsvinden. Dat doen we door middel van foto's.

a. Ouderbetrokkenheid

De ouders maken tijdens het eerste gesprek, het zogenaamde intakegesprek, kennis met de mentor van hun kind.

Zij zullen gedurende de periode waarin hun kind op de peuteropvang zit op verschillende manier contactmomenten hebben. Sommige contactmomenten zijn informeel van aard (zoals tijdens het halen en brengen van de kinderen). Andere momenten zijn juist formeel (gesprekken over de ontwikkeling van het kind). Ouders krijgen halfjaarlijks een uitnodiging voor dit gesprek.

Ouders van VVE-peuters ontvangen bij elk thema een themabrief waarin suggesties worden gegeven voor thuisactiviteiten, de themawoorden en informatie over de uitwerking van het thema op de peuteropvang. De themabrief wordt door de leidster mondeling toegelicht. Daarnaast krijgen ouders van VVE-peuters VVE thuis aangeboden. VVE Thuis is een programma voor ouders met kinderen van 2,5 tot 6 jaar die deelnemen aan voor- en vroegschoolse educatie. De activiteiten van VVE Thuis sluiten aan bij vve-programma's zoals Startblokken. Hierdoor komen woorden, begrippen en andere leerinhouden zowel op het kindercentrum/groep 1/2 als thuis aan de orde. Ouders leren hoe ze hun kind kunnen stimuleren en ondersteunen in zijn of haar ontwikkeling. Hun betrokkenheid bij de educatie van het kind wordt vergroot.

Door deze combinatie van centrumgerichte en gezinsgerichte ontwikkelingsstimulering is het effect op de ontwikkeling van kinderen groter dan van afzonderlijke programma's. Ook op lange termijn.

7. Doorgaande leer- en ontwikkellijn van voor- naar vroegschool

Voor de overdracht naar de vroegschool maken we gebruik van het overdrachtsformulier van de gemeente. Naast het overdrachtsformulier gaan ook de observatiegegevens uit ons digitale kindvolgsysteem en een kindtekening naar de basisschool.

Op het formulier wordt ouders gevraagd om toestemming voor het verstrekken van observatiegegevens aan de basisschool.

Ouders krijgen een kopie van het overdrachtsformulier en de observatiegegevens. Tijdens het mentorgesprek worden de observaties en formulieren met de ouders besproken.

Er vindt een warme overdracht plaats van de peuteropvang naar de basisschool. Bij de warme overdracht geeft de pedagogisch medewerker een mondelinge toelichting op de informatie over een kind aan de leerkrachten van groep 0/1. Ouders worden hierbij uitgenodigd.

We onderhouden regelmatig contact met de basisscholen waarnaar onze peuters veelal uitstromen. Twee keer per jaar is er overleg tussen de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen; het peuter-basisschooloverleg. Daarnaast wordt er gestreefd om de thema's die aangeboden worden parallel te laten lopen met de Johan-Frisoschool en Julianaschool.

a. Zorg Advies Team (ZAT)

Vier keer per jaar is er overleg met het ZAT. Het ZAT is een samenwerking van verschillende zorgverleners rondom de peuteropvang: verpleegkundige consultatiebureau, logopedie, fysiotherapie en pedagogisch medewerkers van de peuteropvang. Hierin kunnen problemen (al dan niet) anoniem worden besproken.

b. Externe deskundigheid

Indien blijkt dat benodigde of passende ondersteuning c.q. begeleiding niet door de leidsters geboden kan worden, zal na toestemming van de ouders externe deskundigheid ingeschakeld worden.

8. Evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg

Het VVE-programma wordt opgesteld en uitgevoerd aan de hand van de richtlijnen die voor het betreffende programma gelden. In het peuteropvang-overleg worden de jaarplanning en de uitgewerkte thema's geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Hierbij is het ook bespreekbaar maken van de ontwikkeling van de pedagogisch medewerker belangrijk: Hoe bekwaam ben je? Wat heb je kinderen te bieden? Wat je een kind in je activiteit leren? Ben je je bewust van je (pedagogisch) handelen etc.? Tijdens de teamvergadering is professionalisering een vast punt op de agenda.

De kwaliteit van het te geven VVE is erg belangrijk voor de ontwikkeling van de kinderen. De pedagogisch medewerkers op de groep zijn, naast het programma, de belangrijkste factor voor die kwaliteit. Daarom ligt er vanuit de gemeente Rijssen-Holten de eis dat elke medewerker die op een VVE-groep werkt, gecoacht moet worden op de kwaliteit van het VVE. Deze coaching moet worden gegeven door een HBO-geschoolde medewerker binnen de organisatie. Binnen de Kindertuin vervult Joanne Hullen deze taak.